

Lehtikuusen koulun opetussuunnitelma

4.3.2016

Sisällys

Luku 2 Perusopetus yleissivistuksen perustana.....	2
Luku 3 Perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet	3
Luku 4 Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri	4
Luku 5	5
5.1 Yhteinen vastuu koulupäivästä.....	5
5.2. Yhteistyö	5
5.5 Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta	6
Luku 6 Arviointi.....	7
LIITTEET.....	7
Lehtikuusen koulun käyttäytymisen arviointiperusteet.....	7
Luku 7 Oppimisen ja koulunkäynnin tuki	8
1. Oppimisen ja koulunkäynnin tuen käytännön järjestämiseen liittyvät keskeiset paikalliset linjaukset ...	8
2. Yleinen tuki	8
3. Tehostettu tuki	8
4. Erityinen tuki.....	8
5. Perusopetuslaissa säädetyt tukimuodot	9
Luku 9	10
LIITTEET.....	10
Lehtikuusen koulun käyttäytymisen arviointiperusteet.....	10
Lehtikuusen koulun käyttäytymisen kriteerit.....	10
LIITE 1.....	11
LIITE 2.....	13

Luku 2 Perusopetus yleissivistyksen perustana

Lehtikuusen koulussa painotetaan hyväksyvää ja turvallista ilmapiiriä, joka luo selkeät rajat ja samalla rohkaisee oppilaita itsenäiseen ajatteluun. Koulussa ylläpidetään sallivaa ilmapiiriä, joka edistää oppimista. Virheiden tekeminen hyväksytään ja ymmärretään osaksi oppimista.

Koulun kaikissa vuorovaikutustilanteissa oppilaisiin suhtaudutaan arvostavasti. Hyvä ja oppilaita aktivoiva vuorovaikutus on keino vahvistaa oppilaiden myönteistä käsitystä itsestään oppijoina ja kouluyhteisön jäseninä. Lehtikuusen koulussa opettaja on oppilaita varten. Aikuisten läsnäolo, ammattitaitoinen opetus ja ajan antaminen oppilaille sekä keskusteleva ilmapiiri ovat keskeisiä keinoja toteuttaa arvoperustaa ja oppimiskäsitystä Lehtikuusen koulun arjessa. Oppilaiden aktiivisuutta ja osallistumista tuetaan kaikessa koulutyössä. Erityistä huomiota kiinnitetään erilaisuuden käyttämiseen voimavarana yksilön ja koko yhteisön hyväksi.

Lehtikuusen koulussa painotetaan oppimaan oppimisen taitoja. Oppimaan oppiminen on ymmärryksen luomista omasta oppimisprosessista. Se syntyy toimintakokonaisuudessa, jonka muodostavat vuorovaikutuksellinen opetus, yhteinen harjoittelu opiskeluryhmässä sekä itsenäinen opiskelu ja harjoittelu. Oppimaan oppiminen edellyttää myös vastuun kantamista kouluyhteisön jäsenenä, sillä opiskeluryhmässä jokaisen toiminta vaikuttaa kaikkiin muihin ryhmän jäseniin. Oppimaan oppiminen auttaa oppilasta tiedostamaan oman toimintansa ja omien valintojensa seuraukset suhteessa muihin ihmisiin ja omaan elämäänsä. Oppimaan oppimista suunnitellaan ja toteutetaan jatkumona luokka-asteiden välillä alkuopetuksesta yhdeksänteen luokkaan.

Lehtikuusen koulun arvoperustan ja oppimiskäsityksen toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittain lukuvuosisuunnitelman tarkastelun yhteydessä. Arviointi on työyhteisön yhteistä keskustelua, jossa painotetaan opetuksen kriittistä tarkastelua pedagogisen kehittämisen näkökulmasta.

Luku 3 Perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

Laaja-alaisen osaamisen koulukohtaisina painotuksina Lehtikuusen koulussa ovat ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1), kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2), monilukutaito (L4), jotka yhdessä muodostavat perustan itsestä huolehtimiselle ja arjen taidoille (L3).

Uuden yhtenäiskoulumme tavoitteena on oppia toisiltamme. Opettajat ja oppilaat suorittavat pedagogista vaihtoa oppiaineiden ja oppituntien puitteissa yli vuosiluokkarajojen. Opetuksessa hyödynnetään oppilaiden monipuolista kieli- ja kulttuuritaustaa. Opetuksen apuna käytetään esimerkiksi oman äidinkielen opettajia, maahanmuuttajapalveluita ja oppilaiden huoltajia. Koulu kehittää toimivia kommunikointikeinoja kodin ja koulun välille, esimerkiksi selkokieliset Wilma-viestit ja luokkapuhelimen tekstiviestikäyttö sekä Instagramin kuvavirta. Jokainen koulun opettaja on oman oppiaineensa lisäksi myös suomen kielen opettaja ja käsitteiden avaaja. Tekstin lukemisen lisäksi opetellaan lukemaan ja tulkitsemaan esimerkiksi erilaisia kuvia, kaavioita, tilastoja ja karttoja. Kotoutumisen edistäminen ja integraatio ovat Lehtikuusen koulun perustehtävää.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutuminen on kaikkien opettajien vastuulla kaikkien oppiaineiden opetuksessa. Lehtikuusen koulun lukuvuosisuunnitelmaan kirjataan vuosittain erilaisia luokka-asteiden sekä oppiaineiden välisiä yhteistyön muotoja.

Myös laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista arvioidaan lukuvuosittain luvussa 2 kuvatulla tavalla.

Luku 4 Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri

Lehtikuusen koulun toimintakulttuurin tavoitteena on luoda kielitietoinen, erilaisuutta arvostava ja keskusteleva kouluyhteisö, jossa oppilaita osallistetaan monipuolisesti koulun toimintaan. Työtapoja kehitetään monipuolisesti myös uusinta tekniikkaa hyödyntäen. Oppimisympäristönä toimii luokkahuoneen lisäksi lähiympäristö. Opetuksessa hyödynnetään pääkaupunkiseudun tarjoamia mahdollisuuksia ja yhteistyökumppaneita eri toimialoilta. Opintoretkiä toteutetaan luokka-asteittain.

Vaihtelevan mittaisia monialaisia oppimiskokonaisuuksia järjestetään Lehtikuusen koulussa vähintään kerran lukuvuodessa. Aiheet suunnitellaan jatkumoksi luokka-asteittain. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien tavoitteet ja sisällöt täsmennetään vuosittain lukuvuosisuunnitelmaan. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien sisältöjä ja tuotoksia jaetaan myös muiden luokka-asteiden oppilaille. Tämän lisäksi eri luokka-asteilla opetusta voidaan järjestää teemoittain ja oppiaineiden lähekkäisistä sisällöistä pyritään luomaan yhteisiä kokonaisuuksia. Monialaisia oppimiskokonaisuuksia suunnitellaan yhteistyössä oppilaiden kanssa ja niiden toteutumista arvioidaan oppilailta ja opetushenkilöltä kerättävän palautteen perusteella. Eri oppilaineiden ja koulun muun toiminnan yhteistyötä ja työnjakoa koskevat toimintatavat määritellään vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa.

Luku 5

5.1 Yhteinen vastuu koulupäivästä

Hyvä koulupäivä on turvallinen ja oppilasta aktivoiva. Lehtikuusen koulun henkilökunta on sitoutunut toimimaan turvallisen koulupäivän mahdollistamiseksi. Turvallisuudentunnetta lisää koulupäivän ennakoitavuus. Turvallisuudesta huolehditaan erityisesti siirtymätilanteissa ja välitunneilla. Välitunneilla on tarpeeksi valvojia ja ulkovalvojat käyttävät huomioliivejä. Aktiivista ja liikunnallista välitunnin viettoa tuetaan ylempien vuosiluokkien oppilaiden tarjoamalla välituntiliikuttajatoiminnalla, opettajien järjestämällä sisäliikuntavälitunneilla sekä liikuntatapahtumilla, kuten esimerkiksi salibandy- ja jalkapalloturnaukset. Koulupäivää aktivoidaan erilaisilla Liikkuvan koulun toiminnoilla, esimerkiksi lattiатеippaukset ja toiminnalliset oppitunnit. Lisäksi Lehtikuusen koululla kehitetään erilaisia välituntien viettotapoja koulun kirjastossa ja guru-cafessa.

Lehtikuusen koulussa yhteistyö, uuden kokeileminen ja opitun jakaminen sekä onnistumisissa että epäonnistumisissa kuuluvat toimintakulttuuriin. Hyvää ilmapiiriä ja ryhmäytymistä tuetaan koulun arjessa. Koulun lukuvuosi alkaa opetusryhmien oppilaiden ryhmäyttämällä. Ryhmäytysharjoitteita toistetaan säännöllisesti lukuvuoden aikana. Tukimateriaalina ryhmäytymisessä käytetään esimerkiksi KiVa-koulun, Lions Questin ja Hyvää mieltä yhdessä -projektin materiaaleilla. Luokanvalvojien tukena toimivat yhteisöllisen hyvinvointiryhmän ja nuorisopalveluiden työntekijät. Hyvää ilmapiiriä tukee myös kummi- ja tukioppilastoiminta.

Oppilailla on mahdollisuus osallistua koulun arjen suunnitteluun myös oppilaskunnan hallituksen kautta. Lisäksi opettajat luovat oppilaille mahdollisuuksia harjoitella vaikuttamista oppilaiden ikätason mukaisesti oppilaskunnan hallituksen ulkopuolellakin. Oppilaskunnan hallitus seuraa ja arvioi oppilaiden osallistamisen toteutumista.

Kouluyhteisömme jäsenten keskinäisessä vuorovaikutuksessa korostuu toisia arvostava ja kunnioittava kohtaaminen. Koulun aikuiset kantavat vastuunsa yhteisön hyvinvoinnista ja toimivat esimerkkeinä oppilaille.

Oppilaiden vaikutusmahdollisuuksia laajennetaan. Oppilaat osallistetaan aktiivisesti oman oppimisensa suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Yhdessä oppilaiden kanssa kehitetään toimintamalleja, joissa hyödynnetään vertaisopettamista ja -oppimista; esimerkiksi ryhmätyöt, pajapäivät ja opintoretket. Oppilaat oppivat ottamaan vastuuta toimimalla erilaisissa tehtävissä. He toimivat esimerkiksi ruokala-avustajina, välituntiliikuttajina, kummioppilaina, ekoagentteina, suomi-kummeina ja guru-oppilaina.

5.2. Yhteistyö

Yhteydenpito on kodin ja koulun välillä tiiviimpää alaluokilla ja keventyy oppilaan siirtyessä ylemmille luokille. Tällä tavoin tuetaan oppilaan itsenäistymistä. Koulu tiedottaa ajankohtaisista asioista Wilma-järjestelmän kautta. Huoltajat kutsutaan vanhempainiltoihin vuosittain. Vanhempainiltojen toimintamuotoja kehitetään yhdessä huoltajien ja oppilaiden kanssa. Vanhempien omaa osaamista hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan koulutyössä, esimerkiksi kodin ja koulun yhteistyöpäivinä ja monialaisten oppimiskokonaisuuksien yhteydessä.

Yhteistyötä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa jatketaan ja kehitetään. Toimintaa organisoidaan yhteisöllisen hyvinvointiryhmän ja kumppanuus-aiheisiin kautta. Lukuvuosisuunnitelmassa määritellään yhteistyötahot tarkemmin luokkatasoin.

Ympäristövastuullista toimintaa käsitellään eri oppiaineissa kaikilla luokka-asteilla. Luokissa jätteet lajitellaan ja oppilaiden kanssa käydään säännöllisesti keskustelua jätteiden lajittelemisen tärkeydestä. Oppilaita kannustetaan lajittelemaan jätteet myös kotona.

Etäyhteyksiä hyödynnetään opetuksessa mahdollisuuksien ja tarpeen mukaan. Kouluyhteisö osallistuu esimerkiksi muualla tuotettujen konserttien, esitysten ja tapahtumien katsomiseen etäyhteyden avulla.

Hyödynnetään nykyaikaisia sovelluksia (esimerkiksi Skype, Periscope ja FaceTime) opetuksen laajentamiseksi. Etäopetusta tarjotaan pitkäaikaissairauden estäessä normaalin koulunkäynnin.

Etäyhteyksien avulla voidaan tiivistää Lehtikuusen koulun kahden koulurakennuksen välistä yhteydenpitoa sekä koulujen välistä yhteistyötä kaupungin sisällä, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

5.5 Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

Koulun kerhotoiminta tukee oppilaiden aktiivisuutta ja kasvua. Kerhotoiminta tarjoaa mukavaa yhdessäoloa ja vaihtoehtoja vapaa-ajan viettoon. Myös koulun ulkopuolisten kerhonjärjestäjien tulee huomioida koulun toimintatavat sekä huolehtia toiminnan tavoitteellisuudesta ja turvallisuudesta. Kouluruokailussa oppilaita ohjataan arvostamaan kouluruokailua. Ruokailutilanteissa harjoitellaan hyvien ruokailutapojen noudattamista. Koulu edistää liikennetaitojen oppimista esimerkiksi matkakummitoiminnan ja liikenneturvallisuuspäivien avulla. Turvallista liikkumista harjoitellaan retkillä ja siirtymätilanteissa eri oppimisympäristöjen välillä.

Luku 6 Arviointi

Arviointi on jatkuvaa, ohjaavaa ja kannustavaa palautetta oppimisprosessin aikana ja selkeyttää oppimiselle asetettuja tavoitteita. Lehtikuusen koulussa yhdenmukainen arviointikulttuuri opetushenkilöstön kanssa syntyy keskustelun kautta. Tämä edellyttää yhteistä suunnittelu-aikaa lukuvuoden alussa. Lisäksi keskustelua pidetään yllä säännöllisesti kouluvuoden aikana. Keskustelua oppimistavoitteista ja arvioinnin muotojen monipuolisuudesta käydään myös oppilaiden ja huoltajien kanssa esimerkiksi vanhempainilloissa ja arviointikeskusteluissa.

Arviointiperusteista keskustellaan oppilaiden kanssa opetustilanteissa. Niistä kerrotaan huoltajille muun muassa vanhempainilloissa, lukuvuositedotteessa ja arviointikeskusteluissa.

Suurin osa opettajan työstä on oppilaiden ohjaamista oppimistilanteissa, jolloin ohjaava palaute on luonteva ja keskeinen osa oppimisprosessia. Arviointi kohdistuu oppilaan työskentelyyn ja edistymiseen opetussuunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti. Arvioinnissa huomioidaan oppilaan mahdolliset erityistarpeet. Oppimisen arvioinnissa käytetään esimerkiksi portfoliotyöskentelyä, oppimispäiväkirjoja, projektitöitä, kirjallisia ja suullisia kokeita, arviointikeskustelua sekä vertais- ja itsearviointia.

Arviointi suunnitellaan jo siinä vaiheessa, kun oppimisprosessi on alussa, jotta oppilailla olisi tarjolla paljon erilaisia mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan. Arvioinnin yhteydessä opettajat myös pohtivat ja kehittävät omia pedagogisia ratkaisujaan.

LIITTEET

Lehtikuusen koulun käyttäytymisen arviointiperusteet

Lehtikuusen koulun käyttäytymisen arviointiperusteet kuvataan luokka-asteilla 1-5 liitteessä 1 ja luokka-asteilla 6-9 liitteessä 2. Käyttäytymistä harjoitellaan koulun erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Koulussa huolehditaan siitä, että oppilaat ovat tietoisia hyvän käyttäytymisen merkityksestä sekä käyttäytymisen arviointiperusteista, joita Lehtikuusen koulussa käytetään.

Luku 7 Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

1. Oppimisen ja koulunkäynnin tuen käytännön järjestämiseen liittyvät keskeiset paikalliset linjaukset

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen ennaltaehkäisevää työtä ja varhaista puuttumista toteutetaan Lehtikuusen koulussa esimerkiksi oppilashuoltohenkilöstön tutorluokkien, luokkien ryhmätysten, tukiopetuksen ja laaja-alaisen erityisopetuksen avulla. Eri nivelvaiheissa tiedonsiirto toteutetaan Vantaan prosessikaavioiden mukaan. Mahdollisuuksien mukaan tarjotaan apua kotitehtävien tekemiseen. Myös koulun kerhotoiminta tukee oppilaan kasvua ja kehitystä.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki sovitaan yhdessä huoltajien ja oppilaan kanssa. Havainnot oppilaan koulunkäynnistä otetaan puheeksi huoltajien ja oppilaan kanssa ja opetusjärjestelyistä sovitaan yhteistyössä.

2. Yleinen tuki

Yleisen tuen muotoja ovat esimerkiksi opetuksen eriyttäminen, tukiopetus, laaja-alaisen erityisopettajan pienryhmäopetus tarpeen mukaan ja samanaikaisopetus. Oppilashuollollista tukea tarjotaan oppilaille. Oppimisympäristöjä muokataan oppimista tukeviksi. Oppilaalle on mahdollista laatia oppimissuunnitelma tukemaan oppimista ja kasvua.

3. Tehostettu tuki

Jos yleinen tuki koetaan riittämättömäksi esimerkiksi oppimisessa tai sosiaalisessa kanssakäymisessä, luokanopettaja tai luokanvalvoja laatii pedagogisen arvion tehostetun tuen tarpeesta. Oppilas voi tarvita tehostettua tukea myös vähäisen kouluhistorian tai hitaasti kehittyvän suomen kielen taidon takia. Pedagoginen arvio käsitellään tarvittavien oppilashuollon ammattilaisten kanssa.

Tehostettuun tukeen voi sisältyä yleisen tuen keinojen lisäksi säännölliset erityisopettajan pienryhmätunnit jaksoittain. Erityisopettajat suunnittelevat annettavan tuen yhdessä luokanopettajien ja aineenopettajien kanssa. Tuen toteuttamiseksi luokanopettaja tai luokanvalvoja kokoaa tarvittavat tiedot oppilaan vahvuuksista ja koulunkäynnin tuen tarpeesta sekä toteutuksesta oppilasta opettavilta opettajilta. Hän laatii yhteistyössä huoltajan ja oppilaan kanssa oppimissuunnitelman, jossa kuvataan, miten tuki järjestetään. Oppimissuunnitelman laadintaan osallistuvat tarvittaessa myös esimerkiksi laaja-alainen erityisopettaja, suomi toisena kielenä -opettaja tai muut oppilasta opettavat opettajat.

4. Erityinen tuki

Jos oppilaan saama tehostettu tuki ei ole riittävää, luokanopettaja tai luokanvalvoja laatii pedagogisen selvityksen yhteistyössä muiden oppilasta opettavien opettajien kanssa. Siihen kirjataan oppilaan tuen tarve, selvitys oppilaan saamasta tehostetusta tuesta ja oppilaan kokonaistilanteesta ja mahdollisista yksilöllistetyistä oppiaineista. Tuen toteuttamiseksi laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS).

Lehtikuusen koulussa erityinen tuki järjestetään joko pienluokassa saman opettajan opetuksessa tai yleisopetuksen ryhmässä, jolloin oppilas saa tukea tarpeen mukaisesti. Pienluokassa opiskelevat oppilaat voivat osallistua yleisopetuksen ryhmien opetukseen vahvuuksiensa mukaan.

5. Perusopetuslaissa säädetty tukimuodot

Perusopetuslaissa säädettyjen tukimuotojen järjestämisessä noudatetaan Vantaan kaupungin opetussuunnitelmaa. Tukitoimista sovitaan huoltajien ja oppilaan kanssa.

Luku 9

Lehtikuusen koulu on monikulttuurinen ja -kielinen yhtenäiskoulu, jossa eri kielet ja kulttuurit koetaan rikkautena. Oppilaiden äidinkieliä tehdään näkyviksi aamunavauksissa, teemapäivissä, kodin ja koulun yhteistyöpäivissä ja koulun juhlissa. Lehtikuusen koulussa on eri kieli- ja kulttuuritaustaisia työntekijöitä. Lehtikuusen koulu toimii harjoittelupaikkana useille toisen asteen oppilaitoksille, joiden opiskelijoiden äidinkieli voi olla muu kuin suomi.

Kielitietoista toimintaa toteutetaan Lehtikuusen koulun arjessa jokaisessa oppiaineessa. Jokainen opettaja huomioi opetuksessaan oppilaiden kielellisen tason ja sen kehittymisen aikaa antaen. Opetustilanteissa käytetään apuna havaintomateriaalia ja -välineitä ja opetusta eriytetään tarpeen mukaan. Kielitietoista toimintakulttuuria edistetään esimerkiksi kerhotoiminnalla, monikulttuurisille perheille suunnatuilla tapahtumilla tai eri kieli- ja kulttuuriryhmiä edustavien oppilaiden kummitoiminnalla.

Lehtikuusen koulun henkilökunta suunnittelevat yhdessä aluekoordinaattorin kanssa muiden koulujen valmistavilta luokilta siirtyvien oppilaiden integroinnin yleisopetuksen luokkaan. Havussa suunnittelua johtaa valmistavan luokan opettaja ja Kaarnassa suomi toisena kielenä -opettaja. Valmistavalta luokalta siirtyville oppilaille on laadittu oppimissuunnitelma, joka edelleen päivitetään yleisopetuksessa yhden vuoden ajan. Yleisopetukseen siirtymistä tukevia rakenteita suunnitellaan yhdessä oppilaan, huoltajan ja oppilasta opettavien eri opettajien ja suomi toisena kielenä -opettajan kesken.

LIITTEET

Lehtikuusen koulun käyttäytymisen arviointiperusteet

Lehtikuusen koulun käyttäytymisen arviointiperusteet kuvataan luokka-asteilla 1-5 liitteessä 1 ja luokka-asteilla 6-9 liitteessä 2. Käyttäytymistä harjoitellaan koulun erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Koulussa huolehditaan siitä, että oppilaat ovat tietoisia hyvän käyttäytymisen merkityksestä sekä käyttäytymisen arviointiperusteista, joita Lehtikuusen koulussa käytetään.

Lehtikuusen koulun käyttäytymisen kriteerit

LIITE 1**KÄYTTÄYTYMINEN, luokat 1-5**

1) Hyvät tavat käytöksessä ja puheessa Hyvä käytös koskee koko koulupäivää ja kaikkia tilanteita (välitunnit ja käytävätilanteet – myös valvomattomat tilanteet) huomioiden sekä oppilaat että aikuiset.					
	1.lk.	2.lk.	3.lk.	4.lk.	5.lk.
A	Oppilas - tietää hyvät käytöstavat - pyrkii käyttäytymään hyvien käytöstapojen mukaisesti eri tilanteissa koulupäivän ajan.	Oppilas - käyttäytyy ja puhuu asiallisesti ja kohteliaasti - muistaa yleensä oma-aloitteisesti tervehtiä, kiittää, pyytää anteeksi, kannustaa, antaa positiivista palautetta - syö siististi ruokailussa - ei kiusaa toisia.	Oppilas - käyttäytyy hyvin - puhuu kohteliaasti.	Oppilas - käyttäytyy hyvin - puhuu kohteliaasti - ei tarvitse aikuisen huomauttamista epäasiallisuuksista.	Oppilas - käyttäytyy hyvin - muistaa tervehtiä, kiittää, pyytää anteeksi, kannustaa, antaa positiivista palautetta - ei hauku toisia - syö siististi ruokailussa.
B	Oppilas - puhuu kohteliaasti - tarvitsee joskus aikuisen ohjausta hyvien tapojen mukaiseen käyttäytymiseen ja puheeseen.	Oppilas - käyttäytyy ja puhuu asiallisesti - vastaa tervehdyksiin, kiittää ja pyytää anteeksi - ruokailee asiallisesti eikä kiusaa toisia.	Oppilas - käyttäytyy pääsääntöisesti hyvin - puhuu kohteliaasti.	Oppilas - käyttäytyy pääsääntöisesti hyvin - puhuu kohteliaasti.	Oppilas - käyttäytyy usein hyvin - muistaa usein tervehtiä, kiittää, pyytää anteeksi, kannustaa, antaa positiivista palautettua, olla haukkumatta toisia - syö siististi ruokailussa.
C	Oppilas - yrittää käyttäytyä hyvin ja puhua kohteliaasti ja onnistuu siinä usein - tarvitsee toisinaan aikuisen puuttumista, ohjausta ja neuvontaa.	Oppilas - käyttäytyy ja puhuu ajoittain epäasiallisesti ja vaatii aikuisen ohjausta - ei aina tervehti, kiittää tai pyydä anteeksi.	Oppilas - yrittää käyttäytyä hyvin - kohtelee toisia vaihtelevaisen kohteliaasti - tarvitsee ajoittain opettajan puuttumista tilanteisiin.	Oppilas - yrittää käyttäytyä hyvin - kohtelee toisia vaihtelevaisen kohteliaasti - tarvitsee ajoittain opettajan puuttumista tilanteisiin.	Oppilas - joutuu selvittämään käytöstään ja puheitaan - muistaa joskus tervehtiä, kiittää, pyytää anteeksi, kannustaa, antaa positiivista palautettua, syödä siististi ruokailussa - haukkuu toisia.
D	Oppilas - unohtaa joskus hyvien tapojen mukaisen käyttäytymisen, on silloin aggressiivinen - puhuu joskus epäasiallisesti - tarvitsee usein aikuisen puuttumista, ohjausta ja neuvontaa.	Oppilas - käyttäytyy usein epäasiallisesti myös aikuisen läsnä ollessa ja vaatii toistuvasti aikuisen ohjausta - riitelee toistuvasti toisten oppilaiden kanssa.	Oppilas - puhuu silloin tällöin epäystävällisesti - käyttäytyy silloin tällöin väkivaltaisesti - korjaa käytöstään joskus.	Oppilas - puhuu silloin tällöin epäystävällisesti - käyttäytyy silloin tällöin väkivaltaisesti - korjaa käytöstään joskus.	Oppilas - joutuu selvittämään käytöstään ja puheitaan usein - muistaa harvoin tervehtiä, kiittää, pyytää anteeksi, kannustaa, antaa positiivista palautetta, syödä siististi ruokailussa - haukkuu usein toisia.
E	Oppilas käyttäytyy ja puhuu useimmissa tilanteissa sopimattomasti.	Oppilas - käyttäytyy ja puhuu toistuvasti epäasiallisesti - on toisia kohtaan aggressiivinen ja kiusaa.	Oppilas ei osaa hillitä itseään eri tilanteissa.	Oppilas - puhuu epäystävällisesti - käyttäytyy väkivaltaisesti - ei korjaa käytöstään, vaikka asiaan puututaan.	Oppilas - ei osaa käyttäytyä - puhuu sopimattomasti.

2) Yhteisten sääntöjen noudattaminen Sääntöjen noudattaminen koskee koko koulupäivää ja kaikkia tilanteita (välitunnit ja käytäviätilanteet – myös valvomattomat tilanteet) huomioiden sekä oppilaat että aikuiset.					
	1.lk.	2.lk.	3.lk.	4.lk.	5.lk.
A	Oppilas - opettelee koulun sääntöjä - noudattaa oppimiaan sääntöjä myös ilman aikuisen valvontaa.	Oppilas - noudattaa koulun sääntöjä oma-aloitteisesti - on sisäistänyt sääntöjen merkityksen.	Oppilas noudattaa koulun sääntöjä.	Oppilas noudattaa koulun sääntöjä.	Oppilas noudattaa koulun sääntöjä.
B	Oppilas - opettelee koulun sääntöjä - pyrkii noudattamaan oppimiaan sääntöjä.	Oppilas noudattaa yleensä koulun sääntöjä.	Oppilas noudattaa koulun sääntöjä pääsääntöisesti.	Oppilas noudattaa koulun sääntöjä pääsääntöisesti.	Oppilas noudattaa sääntöjä pääsääntöisesti.
C	Oppilas - opettelee koulun sääntöjä - yrittää noudattaa sääntöjä - tarvitsee toisinaan aikuisen puuttumista.	Oppilas noudattaa koulun sääntöjä vaihtelevasti ja vaatii silloin tällöin aikuisen ohjausta ja tukea.	Oppilas - yrittää noudattaa koulun sääntöjä - tarvitsee aikuisen puuttumista silloin tällöin.	Oppilas - yrittää noudattaa koulun sääntöjä - tarvitsee aikuisen puuttumista silloin tällöin.	Oppilas tietää koulun säännöt, mutta joutuu keskustelemaan sääntörikkomuksista.
D	Oppilas - on oppinut osan koulun säännöistä - noudattaa sääntöjä toisinaan.	Oppilas vaatii jatkuvasti aikuisen ohjausta ja tukea pystyäkseen noudattamaan koulun sääntöjä.	Oppilas noudattaa koulun sääntöjä harvoin.	Oppilas noudattaa sääntöjä harvoin.	Oppilas - jättää jatkuvasti noudattamatta koulun yhteisiä sääntöjä - onnistuu vain silloin tällöin noudattamaan sääntöjä.
E	Oppilas ei ole oppinut sääntöjä tai ei suostu niitä noudattamaan.	Oppilas rikkoo toistuvasti ja tahallisesti koulun sääntöjä.	Oppilas ei noudata koulun sääntöjä.	Oppilas ei noudata koulun sääntöjä.	Oppilas ei noudata koulun sääntöjä.

LIITE 2

KÄYTTÄYTYMINEN, luokat 6-9

Vuosiluokat 6-9

10 - erinomainen käyttäytyminen

- käyttäytyminen on esimerkillistä
- oppilas luo käytöksellään ja toiminnallaan kouluun myönteistä ilmapiiriä
- myös arvosanan yhdeksän kriteerit täyttyvät

9 - kiitettävä käyttäytyminen

- oppilas suhtautuu myönteisesti koulu- ja luokkayhteisöön
- oppilas on huomaavainen ja oma-aloitteinen myönteisen ilmapiirin ylläpitämiseksi
- noudattaa koulun järjestyssääntöjä ja muita toimintaohjeita
- oppilaalla on hyvät tavat käytöksessä ja puheessa

8 - hyvä käyttäytyminen

- oppilas on kouluun myönteisesti suhtautuva ja hänellä hyvät käytöstavat
- hän huolehtii omasta koulunkäynnistään, mutta ei aina ota muita huomioon
- jos käyttäytymisessä on joskus huomautettavaa, oppilas korjaa sen siihen puututtaessa
- myöhästymisiä ei juurikaan ole

7 - tyydyttävä käyttäytyminen

- oppilaan käyttäytymisessä on huomautettavaa, eikä oppilas aina korjaa sitä toivotulla tavalla
- hän on ajoittain huolimaton, eikä aina huomioi muita ihmisiä
- hän myöhästelee oppitunneilta

6 - kohtalainen käyttäytyminen

- oppilas häiritsee jatkuvasti oppitunteja tai kiusaa muita oppilaita
- hänen asenteensa koulunkäyntiin on kielteinen
- kielenkäyttö usein ala-arvoista
- käyttäytyminen on toistuvasti järjestyssääntöjen vastaista
- oppilaalla on runsaasti selvittämättömiä poissaoloja

5 - välttävä käyttäytyminen

- oppilas kieltäytyy toimimasta annettujen ohjeiden mukaan
- hän käyttäytyy aggressiivisesti eikä suvaitse erilaisuutta ympärillään
- oppilas vaikeuttaa käyttäytymisellään oppitunnin etenemistä
- hänellä on runsaasti selvittämättömiä poissaoloja

4 - ei-hyväksyttävä käyttäytyminen

- oppilas tekee käytöksellään koko ryhmän ja opettajan työskentelyn mahdottomaksi
- hänen käyttäytymisensä on erittäin uhkaavaa tai väkivaltaista
- oppilas on vaaraksi itselleen tai muille

Käytöstä voidaan alentaa opettajakunnan päätöksellä esim. seuraavista syistä:

- luntaus
- allekirjoituksen väärentäminen
- uhkailu
- nimittely
- tappelu